

[Aage Frandsen]

at bestemme Dyrtingsfondens dispositioner, og mange af dem er ganske gode.

I spørgsmålet om, hvem der skal have indflydelse på placeringen af midler, kunne man anvende den model, som vi foreslår, når det drejer sig om bestemmende indflydelse, hvor vi så siger, at ejerne kun får overladt stemmeretten, hvis fonden siger ja. Hvis fru Marianne Jøved er enig, kan vi gøre det sådan. Det ville være bedre end det, som er gældende i øjeblikket. Små skridt har også ret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om skolefritidsordninger.

Af Jytte Andersen (S) m.fl.
(FremSAT 10/1 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Der stilles mange beslutningsforslag i Folketinget, og ofte drejer de sig om ideer, man ønsker til debat, og det kan være udmærket.

I dag har vi et forslag til behandling, som har det usædvanlige indhold, at det drejer sig om noget, der er gennemført. Derfor kan jeg naturligvis kun være positiv over for det, men jeg synes, at når det er blevet udsat flere gange, havde det været en idé at udsætte det 1 år til eller på ubestemt tid, for jeg kan sige, at den undersøgelse af skolefritidsordninger, der ønskes, er sat i gang i november. Der er udsendt spørgeskema

vedrørende antal børn, lokaleforhold, personaleforhold, åbningstider, forældrebetaling, visitation og pædagogiske mål, dvs. stort set alle de oplysninger, der ønskes i beslutningsforslaget.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der siden oktober 1986 er etableret tre gange så mange ordninger. Vi ser ikke, at der er behov for regelsæt vedrørende ordningernes pædagogiske kvalitet. Kommunerne har vist sig ansvarligt voksent. Derfor vil jeg allerede nu sige, at jeg ikke tror, der bliver brug for at udfærdige regler, heller ikke når resultatet af undersøgelsen foreligger.

Merete Aarup (KF):

Den konservative folketingsgruppe finder ikke, der er grund til at vedtage dette beslutningsforslag, som pålægger ministeren at gennemføre en undersøgelse af de tilbud, der gives børn i folkeskolen uden for den egentlige undervisningstid, også kaldet skolefritidsordninger.

Som ministeren netop har redegjort for, har man fra ministeriets side iværksat en undersøgelse, som skal klarlægge en række af de områder, som forslagsstillerne ønsker at pålægge ministeren at undersøge. Resultatet af denne undersøgelse kommer i september 1989, hvor forslagsstillerne ligeledes ønsker en redegørelse fra ministeren om undersøgelsens resultater. Det kan altså ikke passe bedre sammen.

Det er rigtigt, at der er sket en udvikling af skolefritidsordningerne i kommunerne. Kvaliteten af disse ordninger er meget forskellig fra kommune til kommune, skriver forslagsstillerne. Man kan spørge, hvad der menes med ordet kvalitet. I forhold til hvad? Man kan ikke få kvalitet ind i noget ved bare at skrive det på et stykke papir. Kvalitet har noget at gøre med, hvad varen skal bruges til. Et stykke stof, der kan bruges til et gardin, kan være af en god kvalitet til et gardin, men det samme stof kan ikke bruges til et gulvtæppe, for så er det dårligt. Derfor er det et mærkeligt værdiladet ord at bruge. En skolefritidsordning skal kunne være forskellig fra kommune til kommune, fra en til en, fra lokalområde til lokalområde.

Forslaget ender med, at vi kloge i Folketinget skal fortælle de mindre kloge i kommunerne, hvordan de skal få pædagogisk kvalitet ind i skolefritidsordningerne. Hvorfor har Socialdemokratiet ingen tillid til, at de mange kommunalfolk – også kloge socialdemokratiske kommunalfolk – kan løse denne opgave på fortrin-

[Merete Aarup]

lig måde? Hvorfor skal Folketinget gribe ind i kommunernes måde at tilrettelægge og forhandle på? Fru Jytte Andersen går kun BUPL's ærinde her.

Ministeren har sat en undersøgelse i gang, og den konservative gruppe kan ikke støtte tanken om et decideret regelsæt for skolefritidsordningskvalitet. Gruppen afviser forslaget som overflødig, fordi tingene allerede er sat på skinner.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

På nogle områder arbejder ministeren på en sådan måde, at man ofte har fornemmelsen af, at forandringer skal laves blot for forandringernes skyld og med en hast, der giver åndenød. Hastværk kan man beskyldte ministeren for på nogle områder, men bestemt ikke med hensyn til skolefritidsordninger.

Jeg har lyst til at trække historien op. I maj 1984 afgav Uddannelsesudvalget betænkning om nogle ændringer af folkeskoleloven. Flertallet, dvs. de daværende forligspartier om folkeskolen: Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Venstre, Kristeligt Folkeparti og Socialistisk Folkeparti, fandt, at man på baggrund af de indhøstede erfaringer vedrørende skolefritidsordninger burde have mulighed for fornyet vurdering og stillingtagen til dem. Derfor indsatte flertallet en bestemmelse om, at ministeren i folketingsåret 1986-87 skulle fremsætte forslag om revision af lovens regler.

Allerede i maj 1984 var jeg som mit partis ordfører inde på, at vi skulle tage fat på disse ting, og at det var meget betænkeligt, at der ikke var udarbejdet et regelsæt med angivelse af minimumsnormer og -krav i hvert fald på følgende områder: Personalnormering, personaleindflydelse, lokalestørrelse, indretning, åbningstider, maksimumtal for tilmeldte børn i den enkelte skolefritidsordning, forældrebetaling, forældreindflydelse, budgetter og som det 10. punkt på mit program pædagogisk vejledning.

Da vi nåede frem til foråret 1987, fremsatte ministeren forslag om, at revisionsbestemmelsen skulle ophæves, idet der, som ministeren udtrykte det – og det gjorde han sandelig igen i dag – havde vist sig ikke at være behov for udstedelse af bindende regler.

Flertallet på daværende tidspunkt, Konservative, Venstre, Radikale, CD og Kristeligt Fol-

keparti, udskød revisionen til folketingsåret 1989-90 og opnåede dermed, at de tusind blomster virkelig voksede i en sådan grad derude, at vildnisset nu er fuldstændig uigennemskueligt.

Kort og godt: SF har sagt det i snart mange år. Udvalget om Børns Dagligdag, hvis formands ansigt jeg skuer foran mig, har sagt det, Socialdemokratiet siger det nu med dette forslag: Hr. minister, det er virkelig på høje tid, at der bliver udarbejdet et regelsæt på dette område.

Vi vil positivt medvirke til alle forsøg på, at denne langvarige proces snarest når til vejs ende.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Dette beslutningsforslag ønsker at pålægge undervisningsministeren og socialministeren at foretage en undersøgelse af skolefritidsordningerne. Undersøgelsen er imidlertid allerede iværksat som følge af udskydelsen af revisionen af folkeskolelovens regler om skolefritidsordninger til folketingsåret 1989-90.

Undersøgelsen dækker næsten alle de områder, beslutningsforslaget ønsker undersøgt. Endvidere vil den påbegyndte undersøgelse være færdig senest 1. september 1989. Hermed er beslutningsforslagets ønsker faktisk allerede under udførelse, hvorfor det må anses for overflødig. Af den grund skal jeg på Venstres vegne afvise forslaget.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet ser lidt mere positivt på skolefritidsordninger end på øvrige pasningstilbud for børn. Vi mener, de både er mere fleksible og billigere for samfundet. Børnene kan tit passes i nærheden af hjemmet og måske endda kun et par timer om dagen. Det ser vi positivt på, da vi mener, at børnene skal være væk hjemmefra så lidt som muligt. At opholde sig på en skole hele dagen kan også være negativt, men det kan desværre være nødvendigt, at børnene måske i et par timer er i en skolefritidsordning.

Vi mener slet ikke, at Folketinget skal blande sig i disse ordninger. Vi har hårdt brug for fleksible ordninger, og vi skal ikke blande os herindefra. Vi taler jo så meget om forsøg og alternative muligheder. Det, vi fornemmer Socialdemokratiet vil med dette forslag, er ikke bare en

[Jane Oksen]

undersøgelse. De ønsker også strammere regler, og det mener vi rent ud sagt betyder flere pædagoger beskæftiget.

Fru Jytte Andersen har tidligere udtalt om disse ordninger, at hun ønsker at sikre et forsvareligt pædagogisk niveau, og at betalingsbetingelserne burde være ens over hele landet. Hvorfor dog det? Har man ikke lov til at tage forskellig betaling? Måske kan man køre ordningen billigere i én kommune end i en anden. Fra Fremskridtspartiets side så vi gerne, at forældrene betalte de fulde omkostninger ved en skolepasningsordning, og det kan lade sig gøre til en rimelig pris, hvis vi ikke holder så stramt på pladsbehov, indeklima, pædagogbemanding osv. Fordelen ved disse skolefritidsordninger skulle netop være, at vi ikke behøver at skele så skarpt til de meget stramme regler, der tit er på vore andre institutioner.

Vi mener kort sagt, at kommunerne selv kan klare det. Hvis vi ser på den nye skolestyrelseslov, der tilstræber at give forældrene større medbestemmelse, ville det være ganske naturligt, om forældrene selv besluttede, hvorledes disse ordninger skulle fungere. De er meget populære. Der bliver flere og flere af dem, og vi mener overhovedet ikke, der er behov for en undersøgelse, som allerede er i gang. Der er allerede lavet masser af rapporter. Man har arbejdet med disse problemer i årevis i kommunerne, i Kommunernes Landsforening og i Sammenslutningen af Sociale Udvalg. Det, der oftest har været problemet, er, om de skulle høre under bistandsloven eller skolelovgivningen, men det bør være en valgmulighed for de enkelte kommuner, hvordan de vil køre pasningsordningerne for skolebørn.

Kort sagt kan jeg sige, at Fremskridtspartiets overhovedet ikke mener, der er behov for denne undersøgelse, og vi vil stemme imod forslaget.

Kirsten Lee (RV):

I Det Radikale Venstre synes vi, det er en god idé at få vurderet skolefritidsordningerne, som er en relativ nyskabelse i udbudet af dagtilbud til børn.

Det blev foreslået af Udvalget om Børns Dagligdag, at der blev foretaget en sådan undersøgelse, og vi er tilfredse med, at ministeren nu har iværksat den. Vi vil afvente resultatet, og derefter tager vi naturligvis stilling til, om det er nødvendigt at ændre loven.

Vi finder altså beslutningsforslaget overflødigt.

Glønborg (KRF):

Der er to elementer i forslaget. Det ene er, at der skal laves en undersøgelse, og det er vi fra Kristeligt Folkepartis side ganske godt tilfreds med.

Vi har bemærket, at der mangler et par punkter i forhold til Udvalget om Børns Dagligdags liste, nemlig om børn med særligt behov for støtte, f.eks. handicappede. Der mangler også lidt om samspil med frivillige organisationer, og det kan undre, at man har glemt at få det med, når man i øvrigt nogenlunde har fulgt udvalgets liste. Vi konstaterer nu, at ministeren faktisk har sat undersøgelsen i gang.

Så er der det andet element, nemlig at der skal fastlægges et regelsæt, og det er vi noget betænkelige ved.

Vi er også bange for, at vi bliver uenige om, hvad der ligger i pædagogisk kvalitet. Det er nok svært at definere, men naturligvis kunne det være interessant at få en drøftelse. Jeg vil dog for at være imødekommende sige, at Socialdemokraterne altid har fået skyld for, at når man snakker pædagogisk kvalitet, bliver det sat lig med formel uddannelse. Henvisningen til formel uddannelse er svagere i forslaget end i den opremssning, der er lavet af Udvalget om Børns Dagligdag, så der er ikke på forhånd lagt op til konfrontation mellem os på det felt.

Jeg går ud fra, at der bliver lejlighed til at diskutere resultaterne af ministerens undersøgelse i udvalget på et eller andet tidspunkt. Nu er det ikke mig, der sidder i udvalget. Det er hr. Lys-holm Christensen, men han er fraværende i dag. Derfor er det mig, der har fremført tanker-ne på hans vegne.

Jytte Andersen (S):

Det ville være synd at sige, at jeg kunne takke for en bred tilslutning til forslaget. Sådan er situationen ikke.

Men for at tage det sidste først, som hr. Glønborg efterlyste – altså en lidt bredere vurdering af, hvad kvalitet er – så kan man sige, at i mange af de skolefritidsordninger, vi har set i disse år, og som ministeren også sagde favner ret mange børn, er der nogle gode eksempler på, hvad kvalitet ikke er. Det er f.eks. at stuve børn ned i brandsikringsrum, op på 1. sal eller 80 børn til

[Jytte Andersen]

5-6 voksne mennesker. Det er ikke pædagogisk kvalitet, og det kan vi ikke være bekendt at byde børn. Så for nu at svare negativt har vi faktisk en lang række beskrivelser af de mange skolefritidsordninger, der fortæller os, hvad kvalitet ikke er, og det er måske ikke et dårligt udgangspunkt for en diskussion, der skal bringe os frem til et regelsæt, hvor vi kan definere den kvalitet, vi vil tilbyde.

Jeg kan med det samme sige til fru Merete Aarup, at vi ikke har den samme opfattelse af gardiner som af børn. Sådan kan man nu engang ikke diskutere kvalitet.

Kvalitet i forhold til børn er, at der er fysiske rammer om samværet, at der er voksne mennesker, der tager hånd om de børn, der er tale om, uanset om det er små børn – og det er i sig selv kritisabelt, at der kommer flere og flere af dem ind i skolefritidsordninger – eller det er store børn.

Jeg vil sige til miniseren, at uagtet han har sat en undersøgelse i gang, føler vi os ærlig talt ikke særlig trygge. Vi har set ministerundersøgelser på dette område før, hvor vi lidt groft sagt vil sige, at det har været politisk bestillingsarbejde. Det er derfor, vi i vort forslag har lagt op til, at man skulle have en repræsentativ undersøgelse af store og små kommuner og af kommuner med forskelligt politisk styre, så vi fik et bredere billede.

Vi har også lagt vægt på, at det ikke alene skulle være Undervisnings- og Forskningsministeriet, der er involveret og ansvarligt, men også Socialministeriet, som Udvalget om Børns Dagligdag også pegede på.

Når vi synes, det var vigtigt at få et undersøgelsesarbejde sat i gang, er det, fordi der er nogle aldeles uacceptable forskelle i de ordninger, vi byder børn.

De indberetninger, som er tilgængelige i Indenrigsministeriet om, hvad kommunerne afsætter i kroner og øre pr. barn, strækker sig fra 9.203 kr. i Gladsaxe til 76 kr. i Brande, tror jeg nok det er. Det er forskelle, som er stødende i forhold til nogle retsprincipper om, hvad vi som samfund og fællesskab kan byde børn. Det er noget af det, der burde frem i lyset og danne baggrund for en diskussion om lighed.

Vi har ikke med forslaget sagt, at skolefritidsordninger skal være ens overalt. Bevar mig vel! Der kan være forskellige lokale ønsker, og det synes vi er fint. Men en så stor grad af forskel er uacceptabel.

Det er også uacceptabelt, at der i nogle ordninger – eksempelvis stuver Egtved Kommune 75 børn ind i temmelig utidssvarende lokaler – lægges op til 6 moduler med 4 voksne, hvilket betyder, at børn kommer løbende i én forvirring, så det er fuldstændig umuligt at sætte nogen som helst form for aktivitet i gang. Jeg kan oplyse, at Holstebro Kommune har dobbelt så mange voksne til at tage hånd om børnene og sætte aktiviteter i gang for børnene som Egtved Kommune til det samme antal børn.

Jeg vil også nævne spørgsmålet om lokaler. Vi har naturligvis stor forståelse for, at der i nogle kommuner kan være nogle yderrum og nogle rum i forbindelse med skole og andre steder, som man kan bruge til skolefritidsordninger. Men det billede, vi kan se tegne sig på landkortet, er, som jeg nævnte før, kælderrum og ikke særlig gode legepladser, hvis der overhovedet er nogen legepladser. Det er fysiske rammer, som betyder, at børn faktisk mere eller mindre bliver spærret inde, fordi der ikke er legemuligheder. Derfor er diskussionen om børn i lokalsamfundet en diskussion, der i mange kommuner er fuldstændig udelukket, fordi børn ikke har nogen muligheder for at komme ud at lege.

Vi synes også, det er tankevækkende, at Folketingets flertal ikke føler sig pikeret af, at der i forbindelse med mange af skolefritidsordningerne faktisk har været mange og lange sager, hvor embedslæge, arbejdstilsyn og byggestyrelse har udtalt, at de ikke kan acceptere de pågældende lokaler, men hvor kommunerne alligevel har kørt det igennem, som om der ikke var noget som helst regelsæt på dette område. Og det er egentlig lidt mærkeligt, at Folketingets flertal i den grad sætter sig ud over de indvendinger, embedslæger, arbejdstilsyn og myndigheder i al almindelighed har haft mod mange eksempler på den brogede kreativitet i negativ forstand, der har været i skolefritidsordningerne rundt omkring.

Der er også noget andet, der overrasker mig hos de forskellige ordførere. Når vi synes, det er vigtigt at få et regelsæt for en skolefritidsordning, er det selvfølgelig også for at få sikret, at der er en forældreindflydelse, og at der er nogle principper for betalingen på skolefritidsordningen, som svarer til de principper, der er på det øvrige daginstitutionsområde for børn og unge. Det viser sig nemlig, at forældrene mange

[Jytte Andersen]

steder faktisk betaler det hvide ud af øjnene for ingen verdens ting, for ordninger, som ikke tåler dagens lys, og som Folketingets flertal tilsyneladende heller ikke vil have skal frem i lyset.

Vi synes også, det er lidt overraskende, når det siges – jeg tror, det var fru Inge Dahl-Sørensen, eller også var det fru Jane Oksen, der sagde det – at dette her var noget, forældrene selv kunne organisere osv. Sagen er nemlig, at forældrene har ikke nogen indflydelse på skolefritidsordningerne, og det kan måske forklare, hvorfor kvaliteten er så dårlig mange steder. Også derfor synes vi egentlig, det ville passe smukt – også i Venstres tanker i øvrigt – at man sikrede et regelgrundlag, der gav forældrene mulighed for at få indflydelse på de forhold, deres børn skal passes under efter skoletiden.

Et andet problem – og det var noget af det, hr. Glønborg pegede på – er de visitationsregler, der er i forbindelse med skolefritidsordningen. Vi synes også, det er betænkeligt, at der i nogle kommuner tilsyneladende kun optages superbørn, og at børn, som har vanskeligere vilkår, og som er truet på en eller anden måde, bliver udelukket fra at blive optaget i skolefritidsordninger og i virkeligheden mere eller mindre bliver overladt til sig selv. Det synes vi også er et problem, der i denne sammenhæng bør ind i debatten, og et område, hvor man burde have et eller andet regelsæt, som sikrede en ensartet visitation, så alle børn kan blive optaget.

I øvrigt er der også noget andet, som vi synes er betænkeligt i skolefritidsordningen, og det er, at der rundt omkring er ved at blive taget småbørn ind i ordningerne, altså at man går længere ned i aldersgrupperne end til rene skolebørn, for det er faktisk uacceptabelt både ud fra en socialpolitisk betragtning og ud fra en familiepolitisk betragtning.

Derfor må jeg afslutningsvis sige, at jeg har svært ved at forstå, at man tilsyneladende ikke vil tilvejebringe et beslutningsgrundlag. Jeg har svært ved at forstå, at undervisningsministeren, som jo normalt er en rimeligt kommunikerende minister, må man vist sige, har ladet en undersøgelse sætte i gang uden overhovedet at sige et pip til nogen som helst, vel vidende at der forelå et beslutningsforslag fra Socialdemokratiet. Det havde været den nemmeste sag for undervisningsministeren at orientere Undervisningsudvalget, der jo får pressemeddelelser hver dag om ministerens forskellige aktiviteter, men vi

har altså ikke hørt noget om denne undersøgelse, og det gør os ærlig talt lidt utrygge over for, hvad der er ministerens mål, og hvad han gerne vil have afklaret.

Desværre kan jeg ikke konstatere, at der er et flertal. Men jeg kan sige, at Socialdemokratiet i hvert fald ikke har opgivet ønsket om en bred undersøgelse. Vi har bedt om, at forslaget må blive henvist til Socialudvalget, fordi vi mener, det har et vigtigt socialpædagogisk indhold, og vi vil både dér og i Undervisningsudvalget arbejde videre på at få et så bredt kommissorium som muligt og få klarlagt så mange som muligt af de forhold, som i dag tilsyneladende ikke tåler dagens lys, skal man tro folketingsflertallet. Vi vil i hvert fald gøre vores til at få tingene frem i lyset.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Vi mener ikke, det kan være rigtigt, at man pluselig vil stramme alle bestemmelser og lave et regelsæt, som ikke kan bruges, fordi der findes nogle enkelte eksempler på, hvad god kvalitet ikke er. Når der opstår en hotelbrand, brandsikrer vi alle huse her i landet, så de råddner op. Vi skal passe på, at vi ikke laver nogle bindinger, så kommunerne ikke kan skabe nogle ordninger, som passer til den enkelte kommune.

Jeg brugte ikke et værdiladet ord om kvalitet for at sammenligne børn med gardiner, men for at vise, hvor vigtigt det er at påpege, at man ikke kan bruge de samme ting alle steder med de prisforskelle, som fru Jytte Andersen var inde på.

Det, der er kvalitet i den store kommune og koster mange penge, kan godt være kvalitet i den lille kommune og koste få penge. Man kan ikke gøre alt op i kroner og øre, når det har med børn at gøre. Det kan ikke være rigtigt, at man bare fremhæver nogle enkelte eksempler og siger: Sådan er det, og så tror, at alt er dårligt. Der er selvfølgelig nogle steder, hvor man som nødløsning har gennemført en udbygning og har foretaget planlægning i kommunerne for at få nogle bedre forhold. Men lad os dog se den undersøgelse, som ministeren har sat i gang. Den vil også vise, at der er forældreindflydelse en lang række steder. Men lad os dog ikke ødelægge det gode arbejde, der er i gang, ved pludselig at give dem en spændetrøje på. Det er ikke

[Merete Aarup]

nogen rar måde at arbejde på herinde fra Folketingets side. Vi kan altså ikke følge fru Jytte Andersen her.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Undersøgelsen blev sat i gang i november. Fru Jytte Andersens forslag blev fremsat i januar. Altså kan det ikke være rigtigt, når fru Jytte Andersen sagde, at undersøgelsen kom før forslaget.

Til fru Hanne Thanning Jacobsen vil jeg blot sige tak for dette lysende bevis på, at SF altså ikke er et parti, som vil lægge beslutninger ud og afbureaukratisere. SF har ikke tillid til, at de mennesker, der sidder i kommunalbestyrelser og skolebestyrelser, er lige så børnevenlige som dem, der sidder herinde. Jamen man kender et partis vilje til at lægge beslutninger ud på, om det betragter kommunalbestyrelsesmedlemmer og skolebestyrelsesmedlemmer som lige så børnevenlige som dem, der sidder her i salen.

Jeg troede egentlig, sagen var afgjort med det fortræffelige forlig, jeg har indgået med fru Jytte Andersens parti om skolebestyrelser, hvor vi netop i fællesskab har afvist Lærerforeningens krav om, at alting skulle kunne ankes opad i systemet. Nu kommer fru Jytte Andersen, som tilhører en anden gren af det samme parti, og siger: Uha, her skal sandelig være systemer, for vi tror ikke på hovederne derude i de lokale samfund. De skal sandelig have nogle retningslinjer herindefra – sådan som BUPL siger de skal.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi også fra radikal side mener, at det er de enkelte kommunalbestyrelser, der skal godkende, om en ordning kan etableres. Vi har faktisk tillid til kommunalbestyrelserne. De kan handle og handler også på fornuftig vis i de allerfleste tilfælde. Det kan godt være, der er brådne kar indimellem, men så er det i hvert fald væsentligt at sige, at forældrene netop inden for området skolefritidsordninger faktisk har større indflydelse, end de har, når det drejer sig om andre former for dagtilbud til børn. De har nemlig den mulighed, at de kan udtale sig, før en fritidsordning overhovedet etableres. Det har de ikke andre steder på dette område.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne sige til ministeren, at vi ikke har en manglende tro på den enkelte kommunalbestyrelse. Den beskyldning vil jeg bestemt ikke tage på mig. SF har aldrig udtrykt ønske om ensartethed ude i kommunerne.

Det, vi har krævet, fra vi begyndte at tale om skolefritidsordningerne, er et sæt af minimumsrammer, og det er ikke det samme som at sige, at man ikke vil acceptere en uensartethed i de forskellige skolefritidsordninger landet over. Det er vi helt med på at der gerne må være.

Jytte Andersen (S):

Socialdemokratiet vil ikke skydes i skoene, at vi ønsker, at alle skolefritidsordninger landet over skal være fuldstændig ens. Det ønsker vi faktisk ikke, og det er der heller ikke belæg for i det forslag, der er til behandling. Deraf fremgår det faktisk meget tydeligt, at vi synes, forskelle kan være inspirerende og spændende, og det er vi absolut tilhængere af. Det handler altså ikke om, vil jeg gerne sige til fru Merete Aarup, at vi vil have lagt kommunerne i en spændetrøje, og en repræsentant for et regeringsparti burde måske tænke sig om, før hun sagde sådan, når man tænker på, hvad det er for en økonomisk spændetrøje, regeringen har lagt kommunerne i i det hele taget, men det er en anden historie.

Vi vil ikke gøre tingene ens, men vi vil sikre, at der er en rimelig kvalitet i de ordninger, man tilbyder børn. Det er da fuldstændig rigtigt, at der er nogle kommuner, vi har tillid til, og der er andre, vi ikke har tillid til. Men nogle af de eksempler, vi har set i pressen og i breve, vi har fået, beskriver faktisk ordninger, om hvilke både embedslæge, det centrale system, byggestyrelse og arbejdstilsyn, bedriftssundhedstjeneste og arbejdsmedicinske klinikker har sagt, at det ikke er steder, man kan have børn passet, at det ikke er steder, hvor der kan være voksne mennesker, fordi indeklimaet simpelt hen er så dårligt, at man ikke kan være der. Fru Merete Aarup ved vist selv, at man i Odense Kommune har forsøgt sig med nogle ordninger, som man har fået i hovedet igen, fordi lokaleforholdene ikke var så tilfredsstillende og ordentlige, som man skønnede det rimeligt at kræve på børnenes vegne.

Vi skal ikke have nogen myter her, og derfor vil jeg gerne igen understrege, at det ikke hand-

[Jytte Andersen]

ler om at gøre det hele ens, men om at kræve et vist niveau.

I øvrigt synes jeg ærlig talt, at ministerens udsagn i virkeligheden er misbrug af et politisk forlig. Man kan ikke sammenligne et ønske fra vores side om at få nogle regler for skolefritidsordningen med, at vi lige har indgået et forlig om en skolestyrelsesordning, hvor man lægger op til en større grad af decentralisering. Man skal ikke glemme, at der i modsætning til det øvrige børneområde er nogle helt klare og præcise formuleringer fra Folketingets side om, hvad folkeskolens formål er. Og uanset hvor forskellige skolenaevn vi nu får, er der altså et formål at leve op til, men det formål, som vi har set har været styrende for udviklingen af skolefritidsordninger, har kun været at spare og spare og gøre det ringere og ringere for børnene. Det er altså to fundamentalt forskellige ting at sammenligne, som jeg egentlig synes ministeren skulle have holdt sig fra.

Endvidere blev jeg ærlig talt en lille smule overrasket over fru Kirsten Lees sidste bemærkning, som jo nærmest gik ud på, at De Radikale nærer tillid til kommunalbestyrelserne, og at forældre har indflydelse på skolefritidsordningerne. Det virker lidt besynderligt og måske også en lille smule utroværdigt, al den stund at det var det udvalg, fru Kirsten Lee selv havde ansvar for, der faktisk gjorde et meget stort nummer ud af at fastslå, at der skulle være nogle klare regler på dette område, der skulle tydeliggøre, hvordan udviklingen var, og også pegede på det kritisable i, at der ikke var nogen forældreindflydelse. Det er jo nemlig ikke sådan, at der er forældreindflydelse på skolefritidsordningerne, i modsætning til daginstitutionsområdet, hvor der er klare regler om, at der skal være forældreindflydelse.

Det er rigtigt, at forslaget blev fremsat i januar måned, som ministeren sagde, men i perioden fra november til januar måned har vi jo både sagt og skrevet og gjort meget, og det havde jo også været muligt både i januar og februar måned at orientere Uddannelsesudvalget om det arbejde, undervisningsministeren har.

Men jeg vil gerne gøre fru Kirsten Lee opmærksom på, at vi ikke lægger skjul på, at vores forslag er inspireret af, at fru Kirsten Lee-udvalget anbefalede, at vi skulle igangsætte en undersøgelse i dette folketingsår.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Jeg vil gerne oplyse fru Jytte Andersen om, at skiftende regeringer i de sidste ti år har foretaget indgreb i kommunernes økonomi. Den borgerlige regering har siddet i 7 år, så man kan altså pege tilbage på det, der blev gennemført af den regering, der sad, før den borgerlige regering kom til.

Hvad angår dette med at fastlægge, vil jeg gerne henvise til beslutningsforslaget, hvor der står:

»... med henblik på, at der kan fastlægges et regelsæt for skolefritidsordningernes pædagogiske kvalitet«.

Det må jeg opfatte, som om Socialdemokratiet gerne vil have et fast regelsæt for, hvordan den pædagogiske kvalitet skal være, og det kan vi altså ikke gå med til, for kommunerne må have den handlefrihed, at de kan lægge det ind i deres skolefritidsordninger, de vil, og som de kan forhandle sig frem til.

Det er derfor, jeg siger, at det forslag, der foreligger her, er at gå en faglig forenings ærinde, for den pædagogiske kvalitet er et aftalespørgsmål og ikke noget, vi skal klare her fra talerstolen. Det må kommunerne have lov til at klare selv, når de skal forhandle løn og arbejdstid; det skal ikke klares her fra talerstolen.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Centralisme bliver ikke mindre centralistisk af, at man kalder det minimumsregler.

Men til sidst vil jeg gerne komme med en imødekommende bemærkning. Jeg synes, at vi skal tage dette med forældreindflydelsen op i Uddannelsesudvalget, når vi behandler lovforslaget om skolebestyrelser. Og det kan være, det ender med, at vi dér kan skrive et betænkning bidrag om skolebestyrelses rolle i forbindelse med fritidsordninger.

Derved kan vi så også med så meget mere ret sige, at vi her i Folketinget trygt kan forlade os på, at de lokale politikere samt børnenes egne forældre nok skal være lige så børnevenlige som os herinde.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Merete Aarup, at det,

[Jytte Andersen]

man skal tage stilling til her, er et forslag om at få sat en undersøgelse i gang, som tydeliggør landkortet, når det drejer sig om skolefritidsordning. Hverken mere eller mindre.

Men vi har været så ærlige også at signalere i forslaget, hvad vi gerne så en sådan undersøgelse skulle bruges til, nemlig et regelsæt med nogle minimumsgrænser for, hvor langt man kan gå ned, når det drejer sig om at skabe rammer for børns udvikling.

Vi synes ikke, det er et fagforeningsforslag. Men hvis fru Merete Aarup får den association, at det er det – og det gør fru Merete Aarup tydeligvis – så er der vel ikke nogen, der kan anfægte, at kvalitet i henseende til pasning og udvikling af børn også handler om, at de voksne, der har med børn at gøre, ved noget om, hvad der er op og ned på et barn, ikke sådan i fysisk forstand, men med hensyn til, hvad der er vigtigt, når det drejer sig om at have ansvar for andres børn, når det drejer sig om at have ansvar for mange børn, og når det drejer sig om at have ansvar for børn i forskellige aldre. Jeg synes ikke, der er noget odiøst i, at vi gerne ser, at de, der har med vores børn at gøre i fællesskab, er voksne, der har forstand på det. Og forstand på børn får man, når man har en faglig baggrund for at sætte ting i gang, for at skabe rammer. *(Afbrydelse af undervisnings- og forskningsministeren [Bertel Haarder])*. Nu siger undervisningsministeren nede fra sin plads, at »dér slap det ud«. Jamen der er ikke noget fordækt i det; når vi siger kvalitet i forhold til pasning, drejer det sig om voksne mennesker og fysiske rammer, der giver kvalitet, og kvalitet får man ikke ved at stuve 80 børn ned i brandsikringsrum sammen med 2 voksne, der ikke har nogen faglig baggrund for at tage hånd om det.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Forhandlingen foregår fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne lige gøre en kort bemærkning til ministeren, hvis opfattelse af decentralisering altid har forekommet mig besynderlig og ikke bliver det mindre med forklaringen her i dag.

Når man går og laver nye skolebestyrelser, hvad man jo skal til i folkeskolen, lovgiver man om forældreindflydelse helt ned til sidste detalje, men når vi andre siger, at vi synes, det ville

være en god idé at få en lovgivning om skolefritidsordningerne, hvor et af emnerne er forældreindflydelse, så uha dog! Så hedder det, at lovgivningsmagten blander sig i noget, den ikke skal blande sig i, at det kan man fint finde ud af ude i kommunerne, at man går de faglige organisationers ærinde, og at det skulle man hellere overlade til dem. Jeg synes, de to holdninger er fuldstændig modsat rettede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (20/2 89):

Udtræder: Addi Andersen (CD)

Nyt medl.: Duetoft (CD)

Retsudvalget (20/2 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Nør Christensen (CD)

Udtræder: Nør Christensen (CD)

Ny stedf.: Duetoft (CD)

Udenrigsudvalget (23/2 89):

Udtræder: Kirsten Lee (RV)

Ny stedf.: Marianne Jelved (RV)

Sundhedsudvalget (23/2 89):

Udtræder: Ingrid Rasmussen (S)

Nyt medl.: Hans-Pavia Rosing (S)

Sundhedsudvalget (23/2 89):

Udtræder: Rosing (S)

[Fjerde næstformand]

Nyt medl.: Anna-Marie Hansen (S)

Sundhedsudvalget (24/2 89):

Udtræder: Rosing (S)

Nyt medl.: Ingrid Rasmussen (S)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag
den 7. marts 1989 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til
den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende
dage i den pågældende uge skal jeg henvide til
den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.24
